
DEEL 3.5

***POLITIE-
SAMENWERKING***

3.5. POLITIESAMENWERKING

DOEL

- De leerlingen/cursisten leren dat er al heel wat grenscriminaliteit bestond vóór het opengaan van de grenzen tussen de EU-lidstaten. Er was toen immers weinig of geen communicatie tussen de lidstaten op vlak van criminaliteitsbestrijding.
- De leerlingen/cursisten begrijpen dat het opengaan van de grenzen een vrije ruimte creëerde voor toeristen, consumenten, bedrijven, ... maar ook voor criminelen. De Europese landen zijn zich bewust van dit probleem en nemen maatregelen die de communicatie en samenwerking tussen hun politie- en justitiediensten moeten bevorderen.

A. ACHTERGRONDINFORMATIE

1. Basistekst voor de docent

In 1993 gingen de grenzen tussen de landen van de Europese Gemeenschap open. Vanaf toen waren er geen controles meer aan de grensovergangen. Voor de gewone burger maakte dit het een stuk gemakkelijker om naar een ander land te reizen. Jammer genoeg werd het ook voor criminelen eenvoudiger om over de grens hun slag te slaan. In West-Vlaanderen bijvoorbeeld kwamen er geregeld Noord-Franse bendes diefstallen plegen om dan snel weer over de grens te verdwijnen. Het was dus logisch dat de politiediensten van de verschillende EU-landen meer moesten samenwerken.

Daarom werden in Schengen (een stadje in Luxemburg) afspraken gemaakt. De politie mag nu gangsters blijven achtervolgen, ook op het grondgebied van een andere EU-lidstaat. Ze moeten wel onmiddellijk de collega's van dat land verwittigen, zodat die de arrestatie kunnen verrichten. Er is geregeld overleg tussen de politiediensten van onze buurlanden om de communicatie op elkaar af te stemmen.

Dertien lidstaten van de Europese Unie doen mee met de 'Schengenafspraken'. Enkel Groot-Brittannië en Ierland weigerden. Noorwegen, IJsland en Zwitserland, die geen lid zijn van de EU, tekenden wel de "Schengenbepalingen". In 2008 vervoegden de 10 Oost-Europese landen (Estland, Letland, Litouwen, Polen, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Slovenië, Cyprus en Malta) de Schengen-zone. Later volgen ook Bulgarije en Roemenië.

Men besloot om strengere controles uit te voeren aan de buitengrenzen van het "Schengengebied". Dus aan de grenzen met landen die de Schengenakkoorden niet ondertekend hebben. Wie van buiten het Schengengebied komt, wordt grondig gecontroleerd.

Er werd ook een centrale computer opgestart, het Schengen Information System, met informatie over gestolen voertuigen, verboden wapens, vermiste en gezochte personen,... Alle politiediensten van de Schengenlanden kunnen die raadplegen en aanvullen.

Ten slotte maakte men met de Akkoorden van Schengen afspraken over asielzoekers. Als iemand asiel aanvraagt in een land van de Schengenruimte en dat wordt afgewezen, dan is dat meteen zo voor alle Schengenlanden. De kandidaat-asielzoeker kan dus in geen enkel ander Schengenland nog een keertje proberen. Zo wilde men 'asielshoppen' vermijden.

Ondertussen is ook Europol van start gegaan. Deze Europese politie-eenheid helpt de politiediensten van de lidstaten. Ze verzamelt gespecialiseerde informatie over de internationale misdaad en doet de nationale politie zoveel mogelijk samenwerken. Het is de bedoeling dat Europol uitgroeit tot een dienst als de FBI in de Verenigde Staten.

2. Toetsen van de kennis

- Geef enkele voorbeelden van grensoverschrijdende of internationale misdaad.
- Vind je dat de Belgische politie die problemen alleen moet oplossen of moet ze daarvoor samenwerken met de politiediensten van de andere EU-lidstaten? Op welke manier zou dat kunnen?
- Ken je politieacties waarbij de Belgische politie samenwerkt met de politie van een ander land?
- Waarom is het noodzakelijk dat de politie van verschillende landen samenwerkt?
- Heb je al gehoord van Europol? En van de FBI?
- Ken je de naam Schengen? Waar heeft dat mee te maken?
- Ben je ooit al op de luchthaven van Zaventem geland? Heb je er toen op gelet dat er twee poorten waren: een EU-poort of Schengen-poort en een niet-EU-poort of niet-Schengen-poort? Waarom wordt dat onderscheid gemaakt?

B. OPDRACHTEN

1. Basisopdrachten

Opdracht 3.23: Tekst met vragen rond politiesamenwerking in de EU.

Lees de volgende tekst en los de vragen op.

Sinds 1 januari 1993 zijn de grenzen in Europa opengegaan. Dat wil zeggen dat het voor ons, als Europees burger, veel gemakkelijker geworden is om op reis te gaan binnen de Unie. We worden immers niet meer gecontroleerd als we een grens oversteken. Jammer genoeg is dit niet enkel goed nieuws voor de gewone burgers in Europa maar ook voor de criminelen. Ook zij hebben geen last meer van gesloten grenzen.

Om die gangsters met hun internationale misdaad tegen te houden, spraken de Europese landen af dat de politie in Europa beter zou samenwerken. Ze maakten die afspraak in het Luxemburgse stadje Schengen.

In Straatsburg staat er een grote politiecomputer. Die noemt men het "Schengen Information System". Daar stopt de politie alle gegevens in over gestolen auto's, verboden wapens, gestolen identiteitskaarten, enzovoort. Alle politieagenten uit heel Europa kunnen in die computer kijken. Als er bvb. een auto gestolen wordt in België en in Duitsland opduikt, dan kan de Duitse politie meteen ingrijpen.

Ook mag de politie nu achtervolgen in het buitenland. Vroeger kon dit niet en moest de politie bij een achtervolging stoppen aan de grens.

Dan is er nog Europol. Dat is een Europese politiedienst die de agenten van de Europese lidstaten helpt. Zij verzamelen informatie en geven die door aan de politiediensten in de verschillende landen.

1. Wat is internationale of grensoverschrijdende misdaad eigenlijk? Kan je enkele voorbeelden geven?
2. Waarom is het nodig dat de politiediensten in Europa samenwerken?
3. Welke twee maatregelen heeft men genomen om de misdaad in de EU aan te pakken?
4. In welke stad werden de afspraken gemaakt rond de politiesamenwerking?
5. Stel: een Duitse bende pleegt een overval in Hasselt. Onmiddellijk daarna rijdt ze terug de Duitse grens over. Wat kan de Belgische politie dan doen? Is dat altijd zo geweest?
6. In Straatsburg staat er een grote politiecomputer. Hoe wordt die genoemd? Wat is het nut van die computer?
7. Hoe heet de Europese politiedienst? Wat is haar taak?

Opdracht 3.24: Soorten internationale misdaad.

Het doel van de Schengenakkoorden en Europol is om de internationale misdaad aan te pakken. Voorbeelden van internationale misdaad zijn: *mensenhandel*, *diefstal*, *terrorisme* en *drugshandel*. Hieronder vind je een aantal krantentitels over

internationale misdaad. Schrijf in de tabel hieronder de nummers van de artikels die over die vorm van misdaad gaan.

Mensenhandel	
Diefstal	
Terrorisme	
Drugshandel	
Wapenhandel	

1. Terroristische aanslag in Madrid

2. Albanese vrouwenhandelaar veroordeeld tot twaalf jaar gevangenisstraf

3. Eén woninginbraak op vier is Oost-Europees

4. Franse drugstoeristen opgepakt bij drugsinval in Antwerps pand

5. Wapensmokkel via Italië naar België

6. Eerste relletjes met verstekelingen in Oostende

7. Europese 11 september in Madrid

8. “Al-qaeda”- groep bedreigt Europa

9. België en Frankrijk willen drugsoverleg met Nederland

10. Spanje bestrijdt illegalen met radarscherm

Opdracht 3.25: Artikelletjes over het ontstaan van Europese politiesamenwerking chronologisch rangschikken.

Zie bijlage 9.

Lees de zes artikelletjes en plaats die in de juiste volgorde.

2. Extra opdrachten

Opdracht 3.26: De landen die de Akkoorden van Schengen ondertekenden.

België, Nederland, Luxemburg, Frankrijk, Duitsland, Italië, Spanje, Griekenland, Portugal, Denemarken, Zweden, Finland en Oostenrijk doen mee met de 'Schengenafspraken'. Groot-Brittannië en Ierland weigerden mee te doen. Noorwegen, IJsland en Zwitserland, die nochtans geen lid zijn van de EU, tekenden wel de "Schengenbepalingen". In 2008 vervoegen Estland, Letland, Litouwen, Polen, Tsjechië, Slowakije, Hongarije, Slovenië, Cyprus en Malta de Schengen-zone. Later zullen ook Bulgarije en Roemenië volgen.

Duid op de kaart in **bijlage 8** aan:

- welke EU-landen de akkoorden ondertekenden: blauw.
- welke EU-lidstaten de akkoorden niet ondertekenden: rood.
- welke landen die niet tot de EU behoren, wel de akkoorden van Schengen ondertekenden: groen.

Opdracht 3.27: De Akkoorden van Schengen.

Om op te zoeken in je atlas:

1. Waar ligt het stadje Schengen? Waarom denk je dat ze precies daar de Akkoorden ondertekenden?
2. Aan welke landen grenst België?
3. Als criminelen een overval plegen in Kortrijk en ze willen zo snel mogelijk uit België wegraken, naar welk land vluchten ze dan best, m.a.w. welke grens is het dichtste bij? En wat als ze die overval in Kalmthout plegen? Of in Eupen?
4. Europol is gevestigd in Den Haag. In welk land ligt die stad?
5. In de havens van Zeebrugge en Oostende vindt de politie vaak illegale vluchtelingen die zich verstoppen in vrachtwagens. Ze willen zo het Kanaal oversteken. Naar welk land proberen zij te vluchten?

3. Geef je mening

- Moet elke EU- lidstaat zijn eigen politiedienst behouden of zou er beter één grote Europese politiedienst komen?
- Zouden we de criminaliteit in Europa kunnen tegengaan door opnieuw controles te houden aan de grenzen? Zou je het jammer vinden dat het dan ook voor gewone burgers terug moeilijker wordt om binnen Europa te reizen?
- Hoe kunnen we ons het best beschermen tegen terrorisme?
- Mag de politie de privacy van de burgers schenden door telefoongesprekken af te luisteren en overal bewakingscamera's te plaatsen? Is dit de beste methode om misdaad en terrorisme te bestrijden?

- Zou er een zwarte lijst van voetbalhooligans moeten bestaan? De personen die op die lijst voorkomen, mogen dan het land waar een belangrijke wedstrijd gespeeld wordt niet in.
- Als Poolse dieven in België een overval plegen, moeten ze toch in Polen hun straf uitzitten. Vind je dit goed of vind je dat men zijn straf moet uitzitten in het land waar de misdaad gepleegd werd?
- Moet er een Europees strafblad komen?
- Moeten we de grenzen sluiten voor migranten van buiten de Europese Unie die naar hier willen komen?
- Door de Akkoorden van Schengen kan een asielzoeker slechts in één Schengenland asiel aanvragen. Als de asielaanvraag daar wordt afgewezen, dan is dat meteen zo voor alle Schengenlanden. Vind je dit rechtvaardig?

4. ICT-opdrachten

- Zoek op de site van het Belgisch Ministerie van Buitenlandse Zaken (www.diplomatie.be) welke documenten je nodig hebt als je op reis gaat naar de onderstaande landen:

Frankrijk	Tsjechië	Costa Rica	Australië
Rusland	Verenigde Staten	Denemarken	Groot-Brittannië

- Ga op het internet op zoek naar informatie over de politie van jouw gemeente. Wat vind je er allemaal? Waarmee houden zij zich hoofdzakelijk bezig? Kan je ook de website van de federale politie (van België) terugvinden? Wat zijn hun voornaamste taken? En vind je de website van Europol?

C. OPLOSSINGEN

Opdracht 3.24: Soorten internationale misdaad.

Mensenhandel	2, 6, 10
Diefstal	3
Terrorisme	1, 7, 8
Drugshandel	4, 9
Wapenhandel	5

Opdracht 3.25: Artikeltes chronologisch rangschikken.

4 – 6 – 2 – 5 – 1 – 3

D. DOE-MOGELIJKHEDEN

- Interview een politieagent uit de grensstreek. Merkt hij/zij het verschil nu de grenzen in Europa open zijn? Wat is er veranderd? Zijn de taken van de politie daardoor veranderd?